

UMUMIY O'RTA TA'LIM MAKTAB O'QITUVCHILARI UCHUN

QO'LLANMA

Sinf: 6-sinf

Mavzu: "Adolat hayot haqiqat sifatida"

Dars davomiyligi: 45 daqiqa

Dars maqsadi:

1. O'quvchilarga adolat va tenglik tushunchalarini aniqlashtirish, ularning hayotdagi ahamiyatini tushuntirish.
2. O'quvchilarga adolat va tenglikka asoslangan munosabatlarning hayotda qanday amalga oshirilishini ko'rsatish.
3. Boshqa odamlarga adolatli munosabatda bo'lishni, oila, sinf, shahar va mamlakat darajasida tenglikni saqlashni o'rgatish.
4. "Adolat bilan taqsimlash" tushunchasini anglash va hayotda qanday amalga oshirishga oid ishlarni bajarish.

Kutilayotgan natijalar:

1. O'quvchilar adolat va tenglik tushunchalarini aniq tushunishadi.
2. O'quvchilar oila, sinf, shahar va mamlakat darajasida adolatli munosabatda bo'lishni hayotda amalga oshirish uchun qarorlar qabul qilishga tayyor bo'lishadi.
3. O'quvchilar "adolatlilik bilan taqsimlash" tushunchasini o'z hayotlariga qo'llashni bilishadi.
4. O'quvchilar tenglik va adolatli munosabatlarni boshqalar bilan birga o'rganish va muhokama qilishda ishtirok etadilar.

Metodlar:

- **Suhbat:** O'quvchilar bilan adolat va tenglik mavzularini qizg'in muhokama qilish.
- **Blits-so'rov:** Mavzu bo'yicha tezkor savollar orqali bilim darajasini tekshirish.
- **Hikoya:** Adolat va tenglikka oid hayotiy misollar va voqealar.
- **Rolli o'yinlar:** Adolatli va tenglikka asoslangan vaziyatlarda amaliy mashg'ulotlar.

Foydalanadigan materiallar:

- **Rasmlar:** "Adolat" va "Tenglik" tushunchalarini chizmalar va rasmlar bilan yorituvchi materiallar.

- **Kartochkalar:** Tenglik va adolatga oid vaziyatlar va savollar.
 - **Taqdimot:** Tenglik va adolatni tasvirlovchi slaydlar.
-

Dars qismlari:

1. Darsga kirish (5 daqiqa)

- **O'qituvchi:**
 - "Hayotda biz har qanday vaziyatda adolat va tenglikka ishonib ish ko'ramiz. Bugungi darsda biz adolat va tenglik tushunchalarini o'rganamiz."
 - "Siz adolat tushunchasini qanday tushunasiz?"
 - "Tenglik haqidagi tushunchalaringizni bilish uchun bu haqda gaplashamiz."
-

2. Mavzuni tushuntirish (10 daqiqa)

Tenglik tushunchasi:

- **Ta'rif:** "Tenglik — bu har bir insonga o'ziga xos imkoniyatlar berish, ularning huquqlari va qadrini bir xil baholash."
- **Misol:** "Tenglik oilada yoki sinfda har kimga adolatli munosabatda bo'lishni anglatadi. Har bir kishi o'z huquqlariga ega."

Adolat tushunchasi:

- **Ta'rif:** "Adolat — bu har kimga to'g'ri va bir xil munosabatda bo'lish, faqat xolislik va haqiqatga asoslanib ish ko'rish."
- **Misol:** "Adolat — bu insonni yetarli hurmat bilan qabul qilish, bu ishni har kimga teng ravishda taqsimlashni ham anglatadi."

Adolatli munosabatlar:

- "Adolatning hayotimizdagi ahamiyati juda katta. Oilada, sinfda, shahar va mamlakatda adolatli munosabatlar barqarorlik va ishonchni yaratadi."
-

3. Hayotiy vaziyatlar (Keyslar) (10 daqiqa)

Keys 1:

- **Holat:** "Sinfda siz va yana 2-3 o'quvchi sport musobaqasida qatnashishingiz kerak. Barcha ishtirokchilarga teng imkoniyatlar berish uchun nima qilish kerak?"
- **Savollar:**
 1. Tenglik va adolatning haqiqiy amalga oshirilishi uchun qanday chora-tadbirlar ko'rish mumkin?
 2. Bu vaziyatda qanday qilib adolatli ish tutish mumkin?

4. Rolli o'yinlar (10 daqiqa)

Rolli o'yin 1:

- **Vaziyat:** "Oilada har bir farzandga aniq vazifalar taqsimlanishi kerak. Bir farzandga ko'p ish, boshqasiga esa kamroq ish beriladi. Bu holatda nima qilish kerak?"
 - **Rollar:**
 - Bir o'quvchi ko'p ish olib boradi,
 - Ikkinchisi kamroq ish bilan shug'ullanadi.
 - **Maqsad:** Adolatni amalga oshirish va barchaga teng imkoniyat berish.
-

5. Blitz-so'rov (5 daqiqa)

- **Savollar:**
 1. Tenglikning hayotdagi ahamiyati nimada?
 2. Adolatni amalga oshirish uchun bizga nima kerak?
 3. Tenglik va adolatli munosabatlar qanday qilib jamiyatda mustahkam bo'ladi?
 4. Adolat va tenglik oilada qanday rivojlanadi?
-

6. Darsni yakunlash (5 daqiqa)

- **O'qituvchi:** "Bugungi darsda adolat va tenglikning ahamiyati haqida gaplashdik. Har birimizning haq-huquqlarimiz va burchlarimiz bor. Biz ularga rioya qilishimiz kerak."
- **Suhbat:**
 - "Tenglik va adolatni hayotimizda qanday amalga oshirishimiz mumkin?"
 - "Siz hayotda tenglikka asoslangan qarorlar qabul qilishda qanday amaliy qadamlar qo'yasiz?"